

Overweging 2de Paasdag 24 maart

In de lezingen tijdens de Goede Week en de Paasdagen voert emotie in alle uitersten de boventoon, van wanhopig ten diepste bedroefd tot uitbundige blijheid. Geloof heeft meerdere uitingen. Je kunt het uitdragen in woord en daad, het ora et labora. Je kunt ook devoot in stilte mediteren over de spirituele krachten ervan met zijn vele mogelijk en onmogelijkheden. Verder vinden velen een wetenschappelijk onderbouwde theologie voorwaarde voor de geloofwaardigheid ervan.

Vandaag wil ik het eens hebben over de emotionele kant van het geloof. Door sommige katholieke priesters en theologen als niet ter zake beschouwd, maar voor mij persoonlijk en veel kerkgangers juist de motor van het dagelijks geloof en ondersteund door een vertrouwde traditie de reden om zich katholiek en volgeling van Christus te voelen.

Met palmzondag herbeleven we de euforie van de belofte van het koningschap van Jezus bij de intocht in Jerusaleem. In een hosannasfeer wordt Jezus als de personificatie van de hoop op een rechtvaardig aards koningschap binnengehaald. Welke staatsburger overal ter wereld zou daar niet naar verlangen?

Op witte donderdag lezen we hoe dienstbaar Jezus zich opstelt als hij zelfs bereid is de voeten te wassen van zijn leerlingen, maar tegelijkertijd wordt het verraad duidelijk door een vertrouweling die zwicht voor de afgod van het geld in de vorm van 30 zilverlingen. Bij het proces van Jezus is de corruptie en het zelfbelang van politici en geestelijk leiders heel herkenbaar en het door hen manipuleren van het volk pijnlijk zichtbaar.

Het lijden van Jezus in de vorm van verraad, geseling, marteling en kruisdood is in al zijn gruwelijkheid zo aangrijpend en onaanvaardbaar dat veel mensen bij het bekijken van de film "The Passion of Christ" er letterlijk ziek en misselijk van zijn geworden.

En toch vieren we het Paasebeuren ieder jaar weer helemaal opnieuw. Niet uit sensatiezucht, maar vooral om daardoor meer bewust te worden van de zin en betekenis van het leven en dood van Jezus.

Is de ultieme hamvraag van ieder mens als hij de rekening van zijn leven tot nu toe opmaakt niet: "Waar toe zijn wij op aarde, wat motiveert ons en wat doen we er eigenlijk mee?"

Vorig jaar heb ik al duidelijk proberen te maken, dat het vooral de vrouwen zijn die het voortouw nemen als het erom gaat die levensvraag te beantwoorden. Vrouwen hebben de kinderen al negen maanden in zichzelf gekoesterd en vechten voor de belangen van hun kind. Een zwangere vrouw heeft van nature iets mystieks en handelt daar vaak intuïtief naar. In de lezingen van de Bijbel en bij het doorgeven van het geloof in de hedendaagse tijd kom je dat voortdurend tegen, denk hierbij maar eens aan al die moeders die helpen bij de voorbereiding op de eerste communie en het vormsel. Dat kan vreugde en verdriet, voldoening en teleurstelling geven.

Laatst las ik een krantenartikel waarin beschreven werd dat in allerlei kunstuitingen het verdriet van de vrouwen en speciaal van Maria, de moeder van Jezus, over het lijden van Jezus uitgebreid en zeer geëmotioneerd uitgebeeld en zichtbaar is.

Opmerkelijk is dat het verdriet van de vader of peetvader Jozef bijna nooit zichtbaar aan bod komt.

De officiële lezing van de kerk die Jozef als een soort peetvader of voogd neerzet, wijkt af van andere historische bronnen. Zo zou Jozef in de generaties afstammelingen van Abraham gewoon vermeld staan als vader van Jezus. Zelfs zou er nog een zoon Jacobus moeten zijn. Maar dat is voer voor de theologen.

Dat verandert niets aan het verdriet van de vader of mijn naamgenoot Jacobus over de afschuwelijke kruisdood van hun zoon of broer. En dat verdriet moet intens zijn geweest en helaas kunnen velen van U dat beamen.

Uit eigen ervaring ken ik het verdriet van mijn vader over zijn jongste overleden 18-jarige zoon Gerard. In een week tijd werd zijn haar grijs en onvergetelijk blijft zijn opmerking dat een vader zijn jongste zoon niet behoort te begraven. Hij is die schok nooit meer geheel te boven gekomen.

Zelf schijn ik de eerst vijf weken als een zombie te hebben rondgelopen, want ik kan me er behalve de begrafenis niets meer van herinneren. Op de zeer vroege vrijdagochtend van mijn trouwdag heb ik aan de voet van de Alkmaarse Waagtoren op de hoek van de Magdalenastraat (What's in a name) bij de voormalige ijzerhandel de naam van mijn broer met koperen spijkers in het bielzen kruis geslagen, dat ik daarna op zijn graf geplaatst heb, omdat ik voelde dat ik pas daarna mijn huwelijksfeest mocht vieren. Wie herkent niet het ondraaglijke verdriet van grootouders die hun nog levende kleinkinderen niet mogen bezoeken vanwege scheidingsperikelen?

Verdriet kent geen grenzen in geslacht, tijd, plaats of cultuur. Het hoort bij het leven, maar het is een universeel menselijke opdracht onnodig verdriet te voorkomen. Maar emoties laten zich niet makkelijk sturen.

Het Paasfeest dat wij vandaag vieren barst van de emoties als wij het bewust beleven. In iedere mens leeft toch de wens om het antwoord op de vraag wat er na de dood nog is.

Het Paasgebeuren is het hart, de ziel van ons christelijk geloof. Er is een perspectief van een leven na de dood en dat geschenk verplicht ons met zorg om te gaan met de rest van de schepping. Niet om onze schuld af te betalen, maar gewoon om niet. Zoals God de Vader zijn zoon Jezus gestuurd heeft om zijn bedoeling met de schepping duidelijk te maken, voor wie er oog, oor en hart voor heeft. Laten we onze dank uitspreken in woord, gebed, gezang en in daden door op de wereld alvast een stukje hemel op aarde te creëren ter ere van Hem.

Christus is waarlijk verrezen. Alleluia.

Amen.

Sjaak Stegers